

?????

به نام نقش بند صفحه خاک

تحلیل درس توسط خانم محمدی نسب

درس دوم پایه نهم

عجایب صنع حق تعالی

محتوای درس: تاکید بر شناخت خداوند از طریق دقت در آفرینش

لحن درس: توصیفی

نوع نثر: ساده و روان، البته با ویژگی های نثر کهن (کوتاهی جمله ها، فراوانی فعل ها

و تکرار برخی کلمه ها)

روش پیشنهادی برای تدریس:

خوانش درس توسط دبیر یا کتاب گویا

برای درک و جذابیت درس کلیپ هایی از شگفتی های آفرینش را قبل از درس ارائه

دهیم و در صورت نبودن امکانات مثال هایی را بیان کنیم .

برای نکته های زبانی و ادبی هم که یاد آوری وابسته هاست می توان از فلش کارت مغناطیسی استفاده کرد.

بند اول درس دوم بررسی توسط خانم محمدی نسب

بدان که هر در وجود است، همه صنع خدای تعالی است. آسمان و آفتاب و ماه و ستارگان و زمین و آنچه بر وی است چون کوه و بیابان و نهرها و آنچه در کوه است از معادن و آنچه بر روی زمین است از انواع نباتات و آنچه در بر و بحر است از انواع حیوانات و آنچه میان آسمان و زمین است چون میغ و باران و برف و تگرگ و رعد و برق و قوس و قزح و علاماتی که در هوا پدید آید همه عجایب صنع حق تعالی است که تو را فرموده تا در آن نظر کنی پس اندر این آیات تفکر کن.

آرایه ها: شبکه معنایی آسمان و آفتاب و ماه و ستارگان، کوه و بیابان و نهرها/ جواهر و معادن مراعات نظیر/ میغ باران و تگرگ و قوس و قزح مراعات نظیر شبکه معنایی از چند مجموعه مراعات نظیر به وجود می آید.

آسمان و زمین تضاد / بر و بحر تضاد

تلمیح به آیه های ۶ تا ۱۱ سوره ق

در این بند تشبیهی وجود ندارد.

معانی واژه ها

صنع: آفرینش ، نیکی و احسان

جواهر: جمع مکسر جوهر ، سنگ های قیمتی

نباتات: جمع نبات ، گیاهان

بر: خشکی

بحر: دریا

میغ: ابر

قوس و قزح: رنگین کمان

علامات: جمع علامت ، نشانه ها

عجایب: جمع عجیبه ، شگفتی ها

ایات : جمع آیه ، نشانه ها

اندر: در

در این درس انواع چون به کار رفته که باید به معانی آن توجه داشت.

چون : به معنی از قبیل

چون: به معنی مثل و مانند که از ادات تشبیه است.

چون: به معنی چگونه که نقش قید دارد.

نکات دستوری

توجه به انواع واژه های جمع که در این بند به کار رفته است.

در جمله تورا فرموده است ، تو نقش متممی دارد ورا به معنی حرف اضافه(به)

همه ضمیر مبهم، آن ضمیر اشاره، این صفت اشاره ،بند آخر

۲ بند:

باتشکر از همکار خوبمان و بررسی خوبشان: مدرس سر کار خانم فاطمه بزی

در زمین نگاه کن که چگونه بساط تو ساخته است و جوانب وی فراخ، گسترانیده و از زیر سنگ های سخت، آب های لطیف روان کرده ،تا بر روی زمین می رود و به تدریج بیرون می آید؛ در وقت بهار بنگر و تفکر کن که زمین چگونه زنده شود و چون دیبای هفت رنگ گردد ، بلکه هزار رنگ شود .

معنی لغات :

بساط: فرش، گستر دنی

جوانب: جمع جانب :اطراف

فراخ: وسیع

سخت: محکم

لطیف: گوارا

دیبا: پارچه ابریشم

آرایه ها:

تشبیه:

زمین: مشبه

چون: ادات تشبیه

دیبا: هفت رنگ: مشبه به

وجه شبه: رنگارنگ بودن

تضاد: سخت. لطیف

واج آرای: مصوت اب و...

تکرار: زمین. رن درگ

* حذف فعل

آب های لطیف را روان کرده (است)

جوانب وی را، فراخ گسترانیده (است)

به تدریج: قید

هفت رنگ هفت در اینجا صفت نیست ترکیب ساخته و همین طور هزار رنگ

۳ بند

تدریس بند تا آخر درس: توسط خانم رئیسی

باتشکر از تدریس خوب ایشان:

نگاه کن مرغان هوا و حشرات زمین را هر یکی بر شکل دیگر و بر صورتی دیگر و همه از یک دگر نیکوتر؛ هر یکی را آن چه به کار باید، داد و هر یکی را بیاموخته که غذای خویش چون به دست آورد و بچه را چون نگاه دارد تا بزرگ شود و آشیان خویش چون کند. در مورچه نگاه کن که به وقت خویش غذا چون جمع کند.

دانش های زبانی و ادبی

آن چه به کار آید: آنچه لازم است/ آشیان خود چون کند: لانه خود را چگونه بسازد/ بیاموخته: صفت مفعولی آموختن و ماضی نقلی فعل کمکی است اینجا حذف شده است./ مرغان هوا: پرندگان آسمان/ نیکوتر: زیباتر، خوب تر صفت تفضیلی.

هر یکی را: به هر یکی. «را به معنی حرف اضافه و متمم»

اگر در خانه ای شوی که به نقش و گچ کنده کرده باشند، روزگاری دراز، صفت آن گویی و تعجب کنی؛ و همیشه در خانه ی خدایی، هیچ تعجب نکنی؟ و این عالم، خانه ی خداست و فرش وی زمین است و لکن سقفی بی ستون و این عجیب تر است و چراغ وی ماه است و شعله ی وی آفتاب، و قندیل های وی ستارگان و تو از عجایب این، غافل، که خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر و در وی نمی گنجند.

دانش های زبانی

شوی : بروی / نقش: نقاشی / کنده کرده باشند: کنده کاری کرده باشند / صفت: وصف کردن / قندیل: چراغ آویزان، چراغدان / غافل: بی خبر / مختصر: کم، کوتاه و ناچیز شوی : مضارع التزامی / کرده باشند: ماضی التزامی / گویی و کنی: مضارع اخباری / یا در خدایی فعل هست « است و اسنادی نیست / حذف فعل به قرینه معنوی وجود دارد و لکن سقفی بی ستون (است)

شعله ی وی آفتاب (حذف فعل است)

قندیل های وی ستارگان (هستند)

تو از عجایب این غافل (هستی)

چشم تو مختصر (است)

آرایه

سقف: استعاره از آسمان / مختصر و بزرگ : تضاد / عالم به خانه خدا، زمین به فرش، ماه به چراغ،

ادامه تحلیل درس دوم پایه نهم

آفتاب به شعله

ستاره به قندیل، تشبیه شده است. / چشم تو مختصر : کنایه از کوتاه نظر بودن / تلمیح دارد:

آیه 2 سوره رعد اشاره به بی ستون بودن آسمان

آیه 5 سوره ملک ما آسمان را با چراغها زینت دادیم ولقد زینا الدنيا مصاب

تعداد جملات ۱۷

اگر در خانه ای شوی ۱ که به نقش و گچ کنده کرده باشند ۲، روزگاری دراز، صفت آن گویی ۳ و تعجب کنی؛ ۴ و همیشه در خانه ی خدایی، ۵ هیچ تعجب نکنی؟ ۶ و این عالم، خانه ی خداست ۷ و فرش وی زمین است ۸ و لکن سقفی بی ستون ۹ و این عجیب تر است ۱۰ و چراغ وی ماه است ۱۱ و شعله ی وی آفتاب است حذف شده، ۱۲ و قندیل های وی ستارگان ۱۳ و تو از عجایب این، غافل ۱۴، که خانه بس بزرگ است ۱۵ و چشم تو بس مختصر ۱۶ و در وی نمی گنجند ۱۷.

پیام بند: تو از درک این عالم ناتوانی

بند ۵

و مثل تو چون مورچه ای است که در قصر ملکی سوراخی دارد؛ جز غذای خویش و یاران خویش چیزی نمی بیند؛ و از جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و سریر ملک وی، هیچ چیز ندارد. اگر خواهی به درجه ی مورچه قناعت کنی، می باش و اگر نه راحت داده اند تا در بستان معرفت حق تعالی، تماشا کنی و بیرون آیی. چشم باز کن تا عجایب بینی که مدهوش و متحیر شوی.

دانش های زبانی و ادبی

مثل : وصف حال ، داستان / ملک فتح م کسر ل : پادشاه / جمال
زیبایی / سریر : تخت ، اورنگ / ملک ضم م ول ساکن : پادشاهی ، دارایی
/ مدهوش : سرگشته ، سرگردان / متحیر : حیران ، سرگردان

مثل تو: تشبیه و تمثیل / قصر و ملک malek و غلام : مراعات نظیر / بستان معرفت : تشبیه

/ بستان معرفت : استعاره از دنیا

نکته دستوری مرجع ضمیر وی ملک malek است

می باش : فعل امر

که در آخرین جمله به معنی تا هست

تعداد جملات

مثل تو چون مورچه ای است ۱ که در قصر ملکی سوراخی دارد ۲؛ جز غذای خویش
ویاران خویش چیزی نمی بیند ۳؛ واز جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و سریر ملک
وی، هیچ چیز ندارد ۴. اگر خواهی ۵ به درجه ی مورچه قناعت کنی ۶، می باش ۷ و اگر نه
راحت داده اند ۸ تا در بستان معرفت حق تعالی، تماشا کنی ۹ و بیرون آیی ۱۰. چشم باز
کن ۱۱ تا عجایب بینی ۱۲ که مدهوش و متحیر شوی ۱۳.

تدریس درس چهارم ادبیات نهم توسط استاد ابراهیم بای وباتشکر از تدریس خوب ایشان.

صفحه نخست

□ نکته های دستوری

رویارو: از نظر ساختمان وندی مرکب

شکیبا: صفت فاعلی

جسمانی: صفت نسبی

غمگین: صفت نسبی

ذوقی چنان: دراصل چنان ذوقی است و چنان صفت اشاره می باشد.

□ نکته واژگانی: